

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2023 – 2024

Przyjęty uchwałą Rady Gminy w dniu 28 lutego 2023 roku (uchwała nr L/498/2023) Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2023 – 2024 zawiera spis zadań, których celem było zwiększenie skuteczności prowadzonych oddziaływań profilaktycznych, promowanie postaw ważnych dla zapobiegania i rozwiązywania problemu uzależnień, zmniejszenie liczby nowych przypadków uzależnień oraz rozmiaru problemów wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków, a także coraz częściej występujących uzależnień behawioralnych. Źródłem finansowania zadań wynikających z ww. Programu były środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu.

Realizatorem zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2023 – 2024 był Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Uzależnień, który pełnił nadzór merytoryczny oraz Wydział Edukacji i Spraw Społecznych sprawujący nadzór finansowy.

Działania podejmowane w roku 2023 oraz 2024 obejmowały zadania, których celem była szeroko rozumiana profilaktyka obejmująca edukację i promocję zdrowia, profilaktykę dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Drugi kierunek działań obejmował udzielanie pomocy osobom uzależnionym w podjęciu leczenia, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych po przebytym leczeniu oraz podejmowanie działań pomocowych na rzecz rodziny.

W ramach działań profilaktycznych realizowano zadania w zakresie:

- profilaktyki uniwersalnej, która opierała się na realizacji w szkołach programów profilaktycznych, dystrybucji materiałów edukacyjno – edukacyjnych adresowanych do uczniów, rodziców, dorosłych mieszkańców gminy oraz współpracy ze szkołami, a zwłaszcza z pedagogami i psychologami
- udzielania wsparcia w sytuacjach problemowych – rozmowy interwencyjne, doradztwo i konsultacje dla rodziców, między innymi w ramach pracy Punktu Konsultacyjno - Terapeutycznego
- profilaktyki selektywnej dla młodzieży eksperymentującej lub nadużywającej środków psychoaktywnych.

W ramach prowadzonych działań profilaktyczno – edukacyjnych w 2023 roku przeprowadzono we wszystkich placówkach oświatowych na terenie gminy 57 realizacji pięciu programów profilaktycznych, w których wzięło udział 2840 uczniów oraz 96 rodziców.

W 2023 roku zrealizowano następujące programy profilaktyczne:

- program z zakresu problemu używania i nadużywania narkotyków „Odłot – dokąd?” – 7 warsztatów
- warsztaty profilaktyczno – społeczne „Filmowe drogowskazy” – 7 realizacji
- spektakl edukacyjno – profilaktyczny z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom dla uczniów klas I - III – 2 spektakle
- program profilaktyczny „Zagrożenia dzieci i młodzieży wynikające z uzależnienia od wirtualnej rzeczywistości” – 3 realizacje dla uczniów, 3 warsztaty dla rodziców
- program profilaktyczny z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków „Wolność” – 4 realizacje.

W ramach działań edukacyjnych w 2023 roku przeprowadzono kampanię edukacyjno – profilaktyczną „Trzeźwa matka – trzeźwe dziecko”, dotyczącą płodowego zespołu alkoholowego FAS, który jest skutkiem toksycznego wpływu alkoholu na dziecko w życiu płodowym. W grudniu 2023 roku wraz z Ośrodkiem Kultury w Brzeszczach, Komisariatem Policji w Brzeszczach oraz przy udziale wolontariuszy z Powiatowego Zespołu nr 6 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Brzeszczach zorganizowano happening „Mikołaj święta umili kierowcom bez promili”. Celem było promowanie trzeźwości wśród kierowców. W 2024 roku przeprowadzono 31 realizacji pięciu programów profilaktycznych we wszystkich szkołach podstawowych oraz w Powiatowym Zespole nr 6 Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Brzeszczach. Zrealizowano następujące programy:

- program z zakresu profilaktyki uzależnień od narkotyków „Odłot – dokąd?” – 6 realizacji
- warsztaty profilaktyczno – społeczne „Filmowe drogowskazy” – 11 realizacji
- warsztaty z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych „Wirtualne życie – realne problemy” – 9 realizacji
- program profilaktyczny „Nie zmarnuj swojego życia” – 3 realizacje
- warsztaty dla rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień od internetu „Zagrożenia dzieci i młodzieży wynikające z uzależnień od wirtualnej rzeczywistości” – 2 warsztaty.

We wszystkich realizacjach ww. programów wzięło udział 1714 uczniów oraz 215 rodziców. W 2024 roku zrealizowano także 2 projekty profilaktyczne polegające na dystrybucji materiałów edukacyjno – informacyjnych adresowanych do dorosłych mieszkańców gminy:

- projekt „Pijana Fas – olka” – dystrybucja ulotek i plakatów „Alkoholowy Zespół Płodowy – poznaj prawdę – nie wierz mitom”.
- Projekt „Nie daj się przemocy – szukaj pomocy” – dystrybucja ulotek dotyczących przemocy.

W zakresie rozwiązywania społecznych i indywidualnych problemów wynikających z używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych wspólnie z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmowano działania, których celem było motywowanie osób dorosłych z rozpoznanym Zespołem Uzależnienia od Alkoholu do podjęcia terapii w specjalistycznych placówkach leczenia uzależnień. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2023 roku wezwała na posiedzenia Komisji 39 osób z którymi prowadzono rozmowy mające na celu identyfikację problemu alkoholowego. W przypadku potwierdzenia występowania Zespołu Zależności Alkoholowej u danej osoby celem Komisji było motywowanie jej do podjęcia leczenia w ambulatoryjnej lub stacjonarnej placówce leczenia uzależnień. W 2023 roku 21 osób podjęło takie leczenie, natomiast wobec pięciu osób wystąpiono do sądu o zastosowanie przymusu leczenia. W 2024 roku do podjęcia leczenia zmotywowano 12 osób, natomiast wobec czterech osób Komisja wystąpiła z wnioskiem do sądu.

W latach 2023 – 2024, podobnie jak w latach poprzednich udzielono także wsparcie finansowego oraz merytorycznego osobom uzależnionym, utrzymującym abstynencję po przebytych leczeniu, które są członkami Stowarzyszenia Trzeźwości i Integracji Społecznej. W związku z realizacją zadania polegającego na udziale ww. Stowarzyszenia w procesie rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych po przebytych leczeniu odwykowym, dofinansowano udział tych osób w wyjazdowych sesjach terapeutycznych. W latach 2023 – 2024 gmina dofinansowała 3 wyjazdowe sesje terapeutyczne organizowane dla członków Stowarzyszenia.

W roku 2023 oraz 2024 podejmowano także szereg działań pomocowych na rzecz rodzin osób uzależnionych, między innymi poprzez działalność Punktu Konsultacyjno – Terapeutycznego, w którym prowadzono:

- terapię dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
- terapię dorosłych członków rodzin alkoholowych, w tym ofiar przemocy domowej,
- terapię dzieci i młodzieży z zaburzeniami w funkcjonowaniu społecznym i psychicznym.
- terapię młodzieży uzależnionej od internetu, telefonu, gier komputerowych oraz nadużywającej środków psychoaktywnych,
- terapię wspierającą dla rodziców dzieci i młodzieży z problemem uzależnienia.

W ramach pracy Punktu udzielano także porad prawnych. W 2023 roku udzielono 86 porad, w tym 6 osób skorzystało z porady prawnej w związku z doświadczaniem przemocy domowej. W 2024 roku z poradnictwa prawnego skorzystało 9 osób, które były ofiarami przemocy. Ogólna liczba wszystkich udzielonych porad – 62.

Pomocą psychologiczną i terapeutyczną w 2023 roku objęto 79 dzieci w wieku 7 do 18 roku życia oraz 84 osoby dorosłe, natomiast w 2024 roku z terapii i konsultacji psychologicznych skorzystało 58 osób dorosłych oraz 71 dzieci i młodzieży.

Dzieci i młodzież z gminy Brzeszcze w roku 2023 i 2024 korzystały także z nieodpłatnych konsultacji i porad udzielanych przez lekarza psychiatrę z zakresu psychiatrii dzieci i młodzieży. Porady te odbywały się 2 razy w miesiącu. W 2023 roku udzielono 236 porad psychiatrycznych dla 74 dzieci, natomiast w 2024 roku liczba porad wyniosła 235 z których skorzystało 81 dzieci i młodzieży.

W 2024 r. podjęto również działania, których celem było dokonanie diagnozy problemów społecznych związanych z uzależnieniami i przemocą zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców gminy Brzeszcze.

Przeprowadzone przez firmę „Oficyna Profilaktyczna” z siedzibą w Krakowie badanie pozwoliło na określenie głównych problemów społecznych występujących w lokalnej społeczności gminy Brzeszcze oraz rozpoznanie skali tych problemów.

Wyniki diagnozy stanowiły punkt wyjścia do opracowania celów i kierunków działań i zadań zaplanowanych do realizacji w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2026.

We wrześniu 2024 roku zrealizowano także szkolenie dla właścicieli oraz personelu punktów sprzedaży napojów alkoholowych, które zostało połączone z procedurą sprzedaży alkoholu w ramach zakupu kontrolowanego. Szkolenie to służyło analizie postawy sprzedawców i społeczności lokalnej (reakcja innych klientów sklepu na zakup alkoholu przez dziecko/młodzież) do spożywania alkoholu przez osoby niepełnoletnie oraz wprowadzało działania naprawcze w trakcie szkoleń dla sprzedawców.

Przedmiotem szkolenia było ponadto przedstawienie zasad sprzedaży, uprawnień i obowiązków przedsiębiorców, nauka umiejętności psychospołecznych ważnych w pracy sprzedawcy, przede wszystkim asertywnej odmowy, procedura postępowania w sytuacjach wyjątkowych. Przedstawiono także możliwość współpracy z Policją oraz Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Uzupełnieniem powyższych działań były kontrole przeprowadzane przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych w ramach których dokonywano między innymi kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia.